

Міністерство освіти і науки України  
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського  
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Гарант освітньої програми  
  
(підпис) М. С. Татар  
(ініціали та прізвище)

« 28 » серпня 2021 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Технологія взаємовідносин з платниками податків**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування  
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування  
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Облік і аудит  
(найменування освітньої програми)

**Форма навчання: денна**

**Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)**

**Силабус введено в дію з 01.09.2021 року**

**Харків – 2021 р.**

Розробник: Машкіна А.С., асистент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)



(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д-р екон. наук, проф.

(науковий ступінь та вчене звання)



(підпис)

Т.В. Калінеску

(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

ЗВО першого (бакалаврського) рівня

ОП «Облік і аудит»



(підпис)



(ініціали та прізвище)

## 1. Загальна інформація про викладача



Машкіна Аліна Сергіївна, асистент. Стаж викладацької роботи – 1 рік; в університеті викладає такі дисципліни:

- податкове планування;
- технології взаємовідносин з платниками податків;
- контроль і ревізія;
- основи оподаткування.

Напрями наукових досліджень: податкові важелі регулювання добробуту населення; принципи побудови податкових технологій взаємозв'язків з платниками податків та дослідження ступеня комунікативно-психологічної взаємодії.

## 2. Опис навчальної дисципліни

**Семестр, в якому викладається дисципліна** – 7 семестр.

**Обсяг дисципліни:**

3 кредита ЄКТС (90 годин); аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 50 годин.

**Форми здобуття освіти**

Денна, заочна, дистанційна.

**Дисципліна** – обов'язкова.

**Види навчальної діяльності** – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача.

**Види контролю** – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

**Мова викладання** – українська.

**Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити).** Вивчення курсу «Податкові технології взаємовідносин з платниками податків» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Основи оподаткування», «Податкова система», «Бухгалтерський облік».

**Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити)** – «Податки та фіскальна політика», «Податкове планування».

## 3. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** навчального курсу «Податкові технології взаємовідносин з платниками податків» є : навчання студентів основам теорії та практики щодо

взаємостосунків платників податків та фіскальних органів, озброєння майбутніх фахівців податкової служби сучасними психологічно-комунікативними технологіями взаємодії між людьми.

**Завдання** навчального курсу «Податкові технології взаємовідносин з платниками по-датків»: надати студенту спеціальні знання та опанувати їхні вміння самостійно орієнтуватися у податковій системі України з метою практичного застосування її комунікативних засад при взаємодії підприємництва з органами Державної податкової служби України.

Після опанування навчального курсу здобувачі набудуть наступні **вміння та компетенції**:

- розпізнавати моделі людської поведінки і особливості мотивації людських вчинків;
- володіти психолого-педагогічними прийомами встановлення контакту, ведення переговорів, переборювання бар'єрів у спілкуванні;
- застосовувати стратегії виходу із конфліктних ситуацій.

## **4. Зміст навчальної дисципліни**

### **Модуль 1.**

**Тема 1. Загальні засади податкових технологій взаємовідносин з платниками податків.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Предмет і завдання податкових технологій взаємовідносин з платниками податків. Категоріальний апарат податкових технологій взаємовідносин з платниками податків. Міждисциплінарні зв'язки податкових технологій взаємовідносин з платниками.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

**Тема 2. Генезис формування податкових взаємовідносин в історії розвитку соціологічної та психологічної думки**

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Соціальна діяльність як фактор виникнення взаємовідносин. Соціально-психологічні аспекти формування податкових взаємовідносин. Психологія мас та міжособистісного спілкування. Мотивація податкової поведінки суб'єктів економічної діяльності

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

**Тема 3. Моделі та технології людської поведінки.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основні підходи до аналізу психіки платника податків. Модель психічної структури особи в аналітичній психології. Механізми групової динаміки платників податків.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

**Тема 4. Детермінація поведінки особи у податкових взаємовідносинах.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Чинники детермінації поведінки особи у макро- і мікросередовищі. Динаміка людської поведінки при податкових взаємовідносинах. Рольова поведінка в податковому спілкуванні.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Тема 5. Психологія розвитку особистості керівника**

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Психологічна компетентність керівного рівня. Організаторський потенціал керівника. Шляхи удосконалення особистості керівника.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Модульний контроль 1**

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*  
- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*  
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*  
Підготовка до модульного контролю.

### **Модуль 2.**

#### **Тема 6. Податкові конфлікти і шляхи їх подолання.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття податкового конфлікту, його класифікація та функції. Соціально-психологічний зміст податкових конфліктів. Управління стадіями податкового конфлікту. Технології взаємовідносин з платниками податків в конфліктних ситуаціях.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Тема 7. Етика і етикет податкових взаємовідносин.**

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Суперечність між етикою і бізнесом в сучасному діловому спілкуванні. Етичні норми взаємовідносин з платниками податків. Вербальний податковий етикет: культура мови й сприйняття інформації.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Тема 8. Механізми податкових комунікацій.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Роль соціальної реклами у податковому середовищі. Масово – роз'яснювальна робота органів Державної податкової служби. Формування сприятливого іміджу податкової служби.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Тема 9. Моральні вимоги суспільства до працівників Державної податкової служби.**

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*  
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Морально-етичні засади діяльності органів Державної податкової служби. Напрями роботи Державної податкової служби в забезпеченні партнерських взаємовідносин з

платниками податків. Гармонізація інтересів держави і платників податків у контексті податкових новацій

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Тема 10. Технології проведення переговорів щодо сплати податків.**

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основні соціально-психологічної технології проведення переговорів. Стили переговорів та правила їх проведення. Особливості проведення переговорного процесу у податковій сфері.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

#### **Модульний контроль 2**

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 години*

*Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

### **5. Індивідуальні завдання**

Навчальним планом передбачено виконання розрахункової роботи з курсу. Розрахункова робота являє собою самостійний вид підготовки завдання, пов'язаного з володінням психолого-педагогічними прийомами ведення переговорів, переборювання бар'єрів у спілкуванні та застосовування стратегії виходу із конфліктних ситуацій. Типове завдання надається здобувачу освіти.

### **6. Методи навчання**

На лекційних та практичних заняттях активно впроваджуються сучасні методи навчання, зокрема використовуються мультимедійні засоби подання лекційного матеріалу, на практичних заняттях – проводяться ділові ігри, навчальні тренінги. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів в навчальний процес залучено презентаційний матеріал, дидактичні ігри, візуальне супроводження теоретичного матеріалу.

Форми та етапи проведення занять: обговорення основних питань теми заняття; виконання практичних завдань; виконання вправ для перевірки знань студентів. Подібна форма проведення заняття сприяє підвищенню ефективності навчального процесу і дає можливість оперативного опрацювання кожної теми.

Контроль знань виконується за принципами кредитно-модульної системи і складається з поточного, модульного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться за тестами з кожного змістового модулю та результатами захисту розрахункової роботи.

### **7. Методи контролю**

Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних завдань, оцінка виконання та захисту розрахункової роботи, підсумковий контроль у формі заліку.

Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних

занять, виконання завдань для самостійної роботи та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Оцінювання і перевірка знань студента проводиться в таких формах:

1. На кожному занятті контролюється присутність студента.
2. Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять.
3. Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи.
4. Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання).
5. Проведення поточного модульного контролю.
6. Проведення заліку.

Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять має на меті перевірку рівня володіння теоретичними знаннями з теми практичного заняття та можливість застосовувати їх при вирішенні практичного завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною системою.

Контроль самостійного вивчення окремих тем дисципліни проводиться в формі перевірки конспектів й опитування при прийманні лабораторних робіт та на практичних заняттях.

Написання есе, тез доповідей на науковій конференції (семінари) є додатковою частиною самостійної роботи студента над навчальною дисципліною, мета якого – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами у процесі вивчення дисципліни, вміння застосовувати індивідуальні, творчі та професійні компетенції, набуті в процесі навчання. Таке завдання спонукає ґрунтовно вивчати нормативно-правову базу з питань оподаткування, спеціальні наукові видання, у яких розглядаються питання побудови та реформування податкової системи.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість постійно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Структура білетів включає у себе: теоретичне питання (тестові завдання) та ситуаційні завдання. Для підведення підсумків роботи студентів із змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

## 8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

| Складові навчальної роботи          | Бали за одне заняття (завдання) | Кількість занять (завдань) | Сумарна кількість балів |
|-------------------------------------|---------------------------------|----------------------------|-------------------------|
| <b>Змістовний модуль 1</b>          |                                 |                            |                         |
| Робота на лекціях                   | 0                               | 5                          | 0                       |
| Виконання і захист практичних робіт | 1...3                           | 5                          | 1...15                  |
| Модульний контроль                  | 5...25                          | 1                          | 5...25                  |
| <b>Змістовний модуль 2</b>          |                                 |                            |                         |
| Робота на лекціях                   | 0                               | 5                          | 0                       |
| Виконання і захист практичних робіт | 1...3                           | 5                          | 5...15                  |
| Модульний контроль                  | 5...25                          | 1                          | 5...25                  |
| Розрахункова робота                 | 0...20                          | 1                          | 0...20                  |
| Залік                               | -                               | -                          | 0...100                 |
| <b>Усього за семестр</b>            |                                 |                            | <b>100</b>              |

## Прийнята шкала оцінювання

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 90-100                                       | відмінно                                                  |
| 75-89                                        | добре                                                     |
| 60-74                                        | задовільно                                                |
| 01-59                                        | незадовільно з можливістю повторного складання            |

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску (захист розрахункової роботи з курсу) до заліку. Під час складання заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з :

- 1) допису логічного закінчення фрази (визначення) (25 б.);
- 2) тестів (50 тестів) (50 б.);
- 3) задачі / ситуаційні завдання (25 б.)

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

## 9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність Університету.

## 10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5834#section-0>

## 11. Рекомендована література

### Базова

1. Податкові технології взаємовідносин з платниками податків: навчальний посібник / Т.В. Калінеску, Г.С. Ліхоносова, Г.О. Надьон, С.П. Кілінкаров. – Луганськ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2012. – 312 с.

2. Модернізація державної податкової служби України у контексті інноваційного розвитку [Текст] : матеріали наук.-практ. семінару, 8 верес. 2010 р. / Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - Ірпінь : [Нац. ун-т ДПС України], 2010. - 222 с.

3. Податкова служба України: події та люди [Текст] / Бондаренко Григорій Іванович, Єрмолаєва Ельвіра Павлівна, Федько Володимир Іванович, Чуприна Олексій Васильович ; Всеукр. громад. орг. "Асоц. ветеранів держ. податкової служби України". - К. : Фенікс, 2010. - 748 с

4. Податкові конфлікти: особливості вирішення [Текст] : навч. посіб. / [Л. В. Трофімова та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Трофімової, канд. юрид. наук, доц. ; Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - К. : КНТ, 2010. - 360 с.

5. Податкове регулювання в умовах депресивних регіонів: монографія / [Колектив авторів], [за наук. ред. Т.В. Калінеску]. – Луганськ: Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2011. – 312 с.

6. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбо-ру. Навчальний посібник. - К.: Ніка-Центр, 2010. - 230 с.

7. Сухомлинський В.О. Методика виховання колективу. – К.: „Преса”, 2010. – 310 с.

8. Фучеджи Д. В. Психологічна структурна модель особистісної харизматичності [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Фучеджи Дмитро Васильович ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - О., 2010. - 19 с.

#### **Допоміжна**

1. Eisenstein Louis. The Ideology of Taxation / Foreword by David A. Weisbach, 2010. – Harward University press. – 220 p.

2. Concise Oxford English Dictionary. Eleventh edition, revised. Edited by Catherine Soanes, Angus Stevenson. Oxford University press, New York, 2009. – 1681 p.

3. Pirtilla J. Tax Evasion and Economics in Transition: Lessons from Tax Theory. – BOFIT Discussion. – 1999. – №2. – P. 14 – 18. 8. Soto H. de. Dead Capital and the Poor in Egypt // Distinguished Lecture Series, 1998. Vol. 11. Cairo: The Egyptian Center for Economic Studies.

4. Röpke Wilhelm. A human economy the social framework of the free market / by Wilhelm Röpke. – 3 rd., 1998, – Wilmongton, DE: Intercollegiate Studies Institute. – 312 p.

5. The new fiscal Sociology. Taxation in comparative and historical Perspective. Edited by Isaac William Martin, Ajay K. Mehrotra, and Monica Prasad Cambridge university press New York, 2009. – 313 p.

6. Варій М.Й. Загальна психологія. Підручник /Для студентів психологів і педагогів. - 2-ге видання., виправлене і доповнене. - К. "Центр учбової літератури", 2007. – 968 с.

7. Козаков В.А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Підруч.: У 2-х ч. - Ч.1. Психологія суб'єкта діяльності. - К.: КНЕУ, 2010. - С. 136-138, 142-146.

#### **Інформаційні ресурси**

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «ХАІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.khai.edu/>.

8. Офіційний сторінка фахового науково-виробничого журналу «Часопис економічних реформ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/cher/index>.